

Aan het Dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta

Kadernota 2017-2026: Koersvast en financieel bestendig

Algemene beschouwingen fractie ongebouwd

De fractie ongebouwd maakt graag gebruik van de mogelijkheid om via de inbreng bij de algemene beschouwingen haar kijk te geven op de kadernota 2017-2026 en de ontwikkelingen die voor met name het ongebouwd van belang zijn in relatie tot het waterschap.

Allereerst willen wij opmerken dat de kadernota een helder en duidelijk stuk is wat goed leesbaar is. De inhoud van de kadernota ligt in de lijn met de ontwikkelingen zoals die de afgelopen jaren zijn ingezet.

De titel Koersvast en financieel bestendig roept bij ons een aantal reacties op:

- Het waterschap is naar onze mening redelijk op koers gebleven, maar heeft er de laatste jaren wel behoorlijk wat lading bijgekregen (voor o.a. de dijkverzwaring) die geen financiële bijdrage levert. De financiële bestendigheid is wel voor de korte termijn (bestuursakkoord) gewaarborgd, maar is het na deze bestuursperiode ook nog financieel bestendig?
- De organisatie staat naar ons idee inderdaad scherper geworden, zo zijn er nu minder afwijkingen van de begroting en meer projecten gerealiseerd dan eerder. Toch kunnen er meer doelen binnen de begroting bereikt worden door een goede samenwerking. Ook worden belanghebbende meer betrokken bij het uitwerken/het zoeken naar oplossingen voor projecten van het waterschap dit is een goede zaak.
- De huidige ontwikkelingen binnen het waterschap hebben er voor gezorgd dat de tarieven voor watersystemen meer stijgen dan is afgesproken in het bestuursakkoord. De tarieven voor ongebouwd stijgen tot het einde van deze bestuursperiode met maar liefst 17,3 % in plaats van de 14,1 % zoals afgesproken in het bestuursakkoord (max 4,5% per jaar). Dit is een zorgelijke ontwikkeling, waar blijvend aandacht voor moet zijn.

Vanuit deze achtergrond roepen wij daarom nogmaals op om vast te houden aan de uitvoering van de kerntaken. De kerntaak van het waterschap is het beheer en onderhoud van het watersysteem en het zuiveren van afvalwater. Het waterschap dient deze te doen op een doelmatige en sobere wijze. Op die manier kan de tariefontwikkeling beperkt gehouden worden nu en in de toekomst.

Onze zorg voor de tariefontwikkeling is gericht op de komende jaren, maar zeker ook op de langere termijn. Het hoogwaterbeschermingsprogramma begint nu de lasten op te leveren. De komende periode hebben we nog een buffer door het weerstandsvermogen, waardoor de tariefontwikkeling geleidelijk kan plaatsvinden. Wij geven er de voorkeur aan dat deze middelen dan niet snel uit te geven. Een hoog uitgave patroon kan ook een gewenning geven en is dan in de toekomst niet meer terug te draaien. Onze voorkeur gaat uit om een nieuw buffervermogen te gaan vormen voor de volgende bestuursperiode. Daarnaast is het de vraag of het verstandig is om het weerstandsvermogen zo snel af te bouwen tot de norm, nu de externe risico's, zoals klimaatsverandering, steeds groter worden.

Met name door het hoogwaterbeschermingsprogramma stijgen de lasten voor het watersysteembeheer sterk, wat zich ook vertaalt in een flinke lastenstijging in de land- en tuinbouw. Hierbij nog gesteund door een positieve waardeontwikkeling van de landbouwgrond. Dit laatste is op zich positief. Maar zolang je de grond niet verkoopt, betekent het gewoon een lastenverzwaring. De agrarische sector profiteert verder nauwelijks van enkele grote kostenposten in het watersysteembeheer, waaronder waterveiligheid (lage norm voor ongebouwd) en ecologische projecten. Dit maakt dat de verhogingen van de tarieven lastig valt uit te leggen bij onze achterban als ook nog blijkt dat ze te kampen krijgen met wateroverlast. Voor de agrarische sector binnen het werkgebied van de Brabantse Delta zijn de komende jaren de volgende zaken van belang: goed beheer en onderhoud van de watergangen, gemalen, het beperken van wateroverlast door extremen regenval en een goede zoetwatervoorziening.

Voor de land- en tuinbouw is een goed waterbeheer en een robuust watersysteem van essentieel belang en is zich daar ter degen van bewust. De agrarische sector betaalt daarom voor de werken van het waterschap die ten dienste staan van land- en tuinbouw. De land- en tuinbouw heeft echter ook een functie richting het waterbeheer.

Het belang van land- en tuinbouw ligt dus niet alleen in het afnemen van diensten, maar ook in het leveren van diensten. Mede in het algemene belang van een sterk watersysteem:

- onderhouden boeren en tuinders voor eigen rekening honderdduizenden kilometers watergang, waardoor de afwaterende functie maar ook de waterbergende functie van gebieden toeneemt,
- beheren zij duizenden stuwen, waardoor tientallen miljoenen m³ grondwater wordt geconserveerd om verdroging van landbouwgronden en natuurgebieden tegen te gaan,
- ontvangen zij duizenden tonnen maaisel en baggerspecie, die niet afgevoerd en verwerkt hoeven te worden en waardoor waterschappen vele miljoenen besparen,
- ontstaat steeds meer aandacht voor een duurzaam beheer van de bodem, de infiltratie van hemelwater, het vergroten van de grondwatervoorraad en het sluiten van kringlopen,
- accepteren ondernemers voor hun landerijen een lagere norm voor wateroverlast dan voor het stedelijke gebied, waardoor zij bijdragen aan beperking van de overlast in steden en dorpen,
- zijn boeren en tuinders de ogen en oren in het veld en signaleren zij knelpunten in de dagelijkse praktijk van het waterbeheer, ook in het weekend.

Ook de samenwerking in projecten met de ZLTO, zoals het project erfafspoeling, schoonwater Brabant laat de welwillende houding zien van de agrarische sector om samen aan de kwaliteit van het water te werken. Dit moeten we vasthouden en niet verliezen door een hogere bijdrage te vragen en voor het gevoel van de landbouw steeds minder te doen! Daarom de oproep om vooral ook aandacht te hebben voor de uitvoering in het veld, daar ontstaat ook het draagvlak voor het waterschap.

Vanuit deze achtergrond zouden wij graag zien dat er ambitieuzer gewerkt wordt aan kostenbeheersing door meer te kijken naar mee koppel kansen bij andere partijen, samenwerking met de andere waterschappen, overheden maar ook maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Maak meer gebruik van de eigen kennis bij projecten in plaats van dure adviesorganisaties. Deze bestuursperiode zetten wij in op een lastenontwikkeling en daarmee ook een tarief ontwikkeling 2,5 % plus inflatie met een maximum van 4,5 %.

Tot slot

Concluderend kunnen we als fractie ongebouwd stellen dat we de voorgestelde inhoudelijke lijn van de kadernota op hoofdlijnen ondersteunen. Wat betreft de financiële vertaling van deze lijn in de tarieven en dan vooral die van het ongebouwd hebben we onze grote zorgen. Focus op de echte kerntaken en creatiever te kijken naar samenwerkingsmogelijkheden kan de tariefstijging beteugelen. Op die manier kan het waterschap als functionele overheid haar functie naar behoren en met betrokkenheid van alle belanghebbenden blijven uitoefenen!